

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

Reactie elektronisch via

<https://www.internetconsultatie.nl/spoedaanpakstikstofbouwinfrastructuur>

Putten, 9 januari 2020

Kenmerk: B4267-1

Betreft: reactie op internetconsultatie spoedaanpak stikstof

Geachte heer, mevrouw,

Wij zijn de Nederlandse Melkveehouders Vakbond, een vereniging die als doel heeft het behartigen van belangen van de melkveehouders. Dit gaat o.a. over gunstige voorwaarden voor redelijke inkomens en totstandkoming beleid en regelgeving zoals bijvoorbeeld natuur- en milieu-aangelegenheden. De Nederlandse Melkveehouders Vakbond (NMV) maakt graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op de consultatie Spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur om namens haar leden haar zienswijze te geven.

Consultatie

De mogelijkheid om een reactie te geven op deze consultatie is maar drie weken, daarbij valt het in een periode van vele bijzondere en vrije dagen.

Waarom deze periode en waarom zo'n korte periode? Hiermee wordt de gelegenheid om goed en inhoudelijk te reageren ons ontnomen.

Ook is het heel vreemd dat de reacties op het consultatie niet direct openbaar zijn maar pas worden gepubliceerd nadat de consultatie gesloten is.

Waarom is er gekozen voor dit afwijkend gedrag?

In de toelichting wordt ten onrechte geen enkele aandacht besteed aan het feit dat de landbouw met de bronmaatregel met betrekking tot het voer geraakt wordt door deze regeling.

De NMV vindt dat deze wijze van handelen strijdig is met de algemene beginselen voor behoorlijk bestuur.

Stikstof Natura2000-gebieden

Er wordt telkens gesproken dat factoren van buiten de Natura-2000 gebieden zoals overbelasting van stikstof de oorzaak is van de achteruitgang van de natuur.

Ten eerste willen we als NMV hierop onze opvatting geven. Stikstof is niet het enige onderdeel die effect kan hebben op de natuur ook andere aspecten zoals, water, onderhoud maar ook bodem (zwavel) en de weersomstandigheden hebben invloed op de staat van de natuur.

Hoe is de overbelasting op natuurgebieden vastgesteld? Door (nul)metingen en met welk soort meting of doorberekeningen en met welke onzekerheidsmarge wordt er dan gerekend? De NMV doelt ook op periodieke analyses van de staat van de bodem.

Van maatregelen verwacht je dat ze positief effect hebben op de natuurwaarden in de Natura 2000-gebieden, maar volgens het onderzoeksrapport 'Inzichten stikstofdepositie op natuur' van 9 oktober 2019 door WUR is het niet waarschijnlijk dat enige voorgestelde maatregel effect op de natuurdoelen zal resulteren. Nederland heeft vele externe factoren waarop niet of nauwelijks invloed uit te oefenen valt. Het is de grote vraag of de gekozen natuurdoelen waarop de NMV altijd kritisch is geweest passen bij de bodem en de regio.

Stikstofregistratiesysteem

De NMV is enigszins verbaasd over het stikstofregistratiesysteem. Dat is niet nieuw want als het goed is had het PAS ook een stikstofregistratiesysteem. Het systeem was onderdeel van het Aerius systeem. Maar dit systeem was volgens de Raad van State niet transparant en gaf onvoldoende onderbouwing en zekerheid over de planning.

- Wat maakt dit stikstofregistratiesysteem beter onderbouwd en continue inzichtelijk, waardoor zekerheid geborgd kan worden?
- Welke stikstofbronnen worden meegenomen in het registratiesysteem?
- Zijn alle stikstofbronnen inzichtelijk en geregistreerd zodat ze in het systeem opgenomen kunnen worden?
- Hoe wordt het effect van de stikstofdepositie op de Natura2000-gebieden in het systeem beoordeeld en geborgd?
- Wordt het berekend of gemeten?
- Hoeveel onzekerheidsmarge wordt daarin meegenomen en is toelaatbaar?
- Is het stikstofregistersysteem openbaar en inzichtelijk met wetenschappelijke onderbouwing?

Het registratiesysteem heeft geen slot, kent geen verdeling van sectoren en het lijkt erop dat er steeds meer depositieruimte uitgehaald kan worden ten koste van de landbouw.

AERIUS

Het AERIUS-rekensysteem heeft grote onzekerheden, zo is ook door de Minister aan de Tweede Kamer meegedeeld en door het adviescommissie Remkes bevestigd.

Ook het Europese Hof en de Raad van State hadden kritiek op PAS/Aerius.

Er wordt aangegeven dat AERIUS aangepast is en dat aan de opmerkingen voldaan is.

Maar AERIUS is en blijft een rekensysteem waarbij de input van groot belang is.

Daarom heeft de NMV altijd gepleit voor meten. Maar dan ook meten met de beste technieken die het meest betrouwbaar zijn.

Maar de NMV heeft grote twijfel over de juridische houdbaarheid van het rekensysteem. Het is al heel vreemd en bijzonder dat de landbouw momenteel nog niet kan werken met het AERIUS systeem.

Bronmaatregelen

Het is voor de NMV onbegrijpelijk dat bronmaatregelen aan zoveel en zeer extreme randvoorwaarden moeten voldoen. Dit gaat zelfs zover dat borgen, zekerheden van effecten en handhaving, op hexagoon niveau worden bepaald.

Wanneer deze voorwaarden ook gaan gelden voor bronmaatregelen voor de landbouw zal dat grote gevolgen hebben op economisch vlak voor de landbouwsector.

Daarnaast is deze noodwet tegenstrijdig met veel internationale verdragen.

De bronmaatregel met betrekking tot veevoer, moet zeer zorgvuldig genomen worden met betrekking op diergezondheid maar ook op het vlak van volksgezondheid. Maar ook andere aspecten, zoals de zeer diverse eigenschappen van de bedrijven, de veestapel, de variërende weersinvloeden en de natuurlijke eigenschappen van de streek, de bodem, het waterpeil moeten meegenomen worden en dit geldt vooral in de melkveehouderij. Ook Europese regelgeving, zoals derogatie, maar ook de kringloopgedachte kunnen tegenstrijdig zijn met stikstof bronmaatregelen op veevoer.

De NMV maakt zich zorgen over een zorgvuldige belangenafweging. Zoals we hebben kunnen ervaren met de stal/huisvestingssystemen die niet veilig voor mens en dier blijken te zijn.

De NMV is onthutst over het toepassen van het economisch delict bij de bronmaatregel voer. Een strafblad kan grote gevolgen hebben. Dit is onaanvaardbaar. NMV verzoekt dan ook deze maatregel te herzien.

Compensatie

De veehouderijsector moet stikstofreducerende-maatregelen treffen om in andere sectoren weer projecten mogelijk te maken. De NMV vindt het ontoelaatbaar dat alle ruimte naar andere sectoren gaat. Die ruimte zou voor de veehouderijsector ingezet moeten worden. Er is bijvoorbeeld nog geen oplossing voor de agrarische projecten van vastgelopen natuurwetbeschermingsvergunningen geboden die op basis van het vertrouwensbeginsel een vergunningsaanvraag hebben gedaan.

Ook is in de regeling geen financiële compensatie opgenomen, voor de maatregelen die de veehouderij kan treffen om andere projecten verder te helpen.

Stikstof

Stikstof kent verschillende soorten. Ammoniak en Stikstofoxiden al dan niet van natuurlijke oorsprong. Hoe wordt omgegaan met deze verschillen soorten, in berekeningen en effecten?

De NMV maakt zich grote zorgen over de rol van de decentrale bestuursorganen die te veel bewegingsvrijheden hebben om stikstofruimte vanuit de veehouderij in te nemen en naar andere sectoren te laten vloeien. Artikel 2.5 van de regeling Natuurbescherming waar ook het voer onder gebracht is, moet aangepast worden omdat dit in strijd is met allerlei internationale verdragen.

Van een noodwet verwacht de NMV een tijdelijk karakter, terwijl de einddatum ontbreekt.

De NMV verzoekt u dringend om af te zien van vaststelling van de regeling Spoedaanpak stikstof bouw en infrastructuur zoals die nu voorligt. Ga in gesprek met de landbouwsector en specifiek het Landbouw Collectief die een brede samenstelling van de boeren vertegenwoordigt.

Met vriendelijke groet,
Nederlandse Melkveehouders Vakbond

Harm Wiegiersma (voorzitter)